

Strategi	Policy
Program	Riktlinjer
Plan	Regler

Riktlinje avgifter inom socialtjänsten och vård och omsorg

Beslutat av: Kommunfullmäktige

Datum för beslut: 2019-06-12 (redaktionell ändring 2023-12-13)

För revidering ansvarar: Kommunfullmäktige

Ansvarig verksamhet: Socialtjänsten, Vård och Omsorg

Ansvarig tjänsteman: Socialchef

Dokumentet gäller till och med: Revideras vid behov

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	4
1.1	Laghänvisningar	4
1.1.1	Kommunallagen.....	4
1.1.2	Socialtjänstlagen	4
1.1.3	Hälso- och sjukvårdslagen	4
1.1.4	Socialförsäkringsbalken.....	4
1.1.5	Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade	4
2	Vårgårda kommuns modell för avgiftsberäkning utifrån insats	5
3	Avgiftsberäkning utifrån betalningsförmåga inom högkostnadsskyddet.....	6
3.1	Beräkning av förbehållsbelopp	6
3.2	Inkomster	6
3.3	Boendekostnad.....	7
3.4	Minimibelopp	7
3.4.1	Minimibelopp för olika hushållstyper	7
3.4.2	Individuellt minimibelopp	7
3.4.3	Minimibelopp på särskilt boende	8
3.4.4	Minimibelopp för den som har matdistribution.....	9
3.5	Högekostnadsskydd - maxtaxa	9
3.5.1	Avgifter som ingår i maxtaxan	9
3.5.2	Avgifter som inte ingår i maxtaxan	9
3.6	Avgiftsbefrielse	9
3.7	Prisbasbelopp.....	9
4	Jämkning av avgifter	10
4.1	Dubbla boendekostnader	10
4.2	Särskild beräkning för att kvarboende inte ska drabbas oskäligt.....	10
4.3	Jämkning av kostavgift	10
5	Reducering av avgifter.....	11
5.1	Frånvaro särskilt boende	11
5.2	Ordinärt boende / hemtjänst.....	11
5.3	Korttidsboende	11
6	Riktlinjer för avgiftshandläggningen	11
6.1	Debitering av avgift.....	11
6.2	Vilka som ska betala avgift.....	11
6.3	Inkomstförfrågan.....	11
6.3.1	Bostadstillägg	12
6.4	Omprovning och ändring av avgiftsbeslut	12
6.5	Den enskildes skyldigheter.....	12
6.6	Tilläggsdebitering	12
6.7	Återbetalning	12
6.8	Överklagan	12

6.9	Delegation.....	12
6.10	Principer för fastställande av avgift	12
6.11	Årlig uppräknning av vissa taxor och avgifter.....	13
7	Egenavgifter för vuxna i HVB, stöd- omvårdnadsboende, familjehem.....	13
7.1	Egenavgift vid placering	13
7.1.1	Insatser med syftet behandling	13
7.1.2	Insatser med syftet andra stöd och hjälpinsatser	13
7.2	Biståndsbeslutet	13
7.3	Krav på ersättning och eftergift	13
8	Egenavgifter för föräldrar vars barn får vård utanför egna hemmet.....	14
9	Beräkningsgrunder till avgifter	14
9.1	Särskilt boende vård- och omsorgsavgift	14
9.2	Ordinärt boende vård och omsorgsavgift	14
9.3	Hemsjukvård.....	15
9.4	Transport av avliden	15
9.5	Kostavgifter SoL	15
9.6	Kostavgifter LSS.....	15
9.7	Egenavgifter placeringar Vuxna	17
9.8	Föräldrars egenavgift vid placeringar av minderåriga barn.....	18
9.9	Familjerådgivning	18
9.10	Bilresor inom LSS.....	18
9.11	Kultur och fritidsaktiviteter inom LSS.....	18
9.12	Avgiftsbefriade insatser	19

1 Inledning

Kommunen har rätt att ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter de tillhandahåller. Vård och omsorg är en sådan tjänst. Vård- och omsorgsavgifterna är inkomstprövade. Det är viktigt för att ingen av ekonomiska orsaker ska behöva tacka nej till vård och omsorg. Lagstiftningen tydliggör att det är viktigare att människor har pengar till sin bostad och sina personliga behov än att det betalar vård- och omsorgsavgifter.

1.1 Laghänvisningar

Kommunens rätt att ta ut avgifter regleras i olika lagstiftningar.

1.1.1 Kommunallagen

Kommunen får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. Kommunen får inte ta ut högre avgifter än det som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller. Kommunen avgör själv grunderna för hur olika insatsers avgifter bestäms.

1.1.2 Socialtjänstlagen

Socialtjänstlagens 8 kap anger att behandlingsinsatser ska vara kostnadsfria. Kommunen har rätt att ta ut avgifter för omvårdnad, service och rådgivning. Vidare har kommunen rätt att ta ut underhåll från föräldrar vars barn är placerade samt egenavgift från vuxna som är placerade på HVB eller familjehem.

8 kap SoL beskriver också vilka skyldigheter kommunen har att försäkra sig om att enskilda förbehålls medel till boendekostnad och personliga behov innan avgifter tas ut. Lagen anger också ett högkostnadsskydd för avgifter.

1.1.3 Hälso- och sjukvårdslagen

17 kap 8§ HSL ger kommunen rätt att ta ut avgifter för vård och förbrukningsartiklar som kommunen tillhandahåller inom ramen för hemsjukvård. Hemsjukvårdsavgiften ska ingå i samma beräkningsregler som gäller för service- och omvårdnadsavgifterna i SoL kap 8. Det innebär att hemsjukvårdsavgiften ingår i högkostnadsskyddet.

1.1.4 Socialförsäkringsbalken

Socialförsäkringsbalken reglerar vilka inkomster som ska räknas med vid beräkning av enskildas avgiftsutrymme och hur stor egenavgift föräldrar ska betala för minderåriga barn som är placerade.

1.1.5 Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

Vård och omsorg enligt LSS är kostnadsfria. Kommunen har dock rätt att ta ut skäliga avgifter för bostad och fritidsaktiviteter men bara om den enskilde har inkomster.

Kommunen har också rätt att ta ut avgift för mat vid korttidsvistelse enligt LSS.

Kommunen får ta ut underhållsavgift från föräldrar vars barn får omvårdnad i annat hem än det egna med stöd av LSS.

2 Vårgårda kommuns modell för avgiftsberäkning utifrån insats

Avgiftsgrundande insats	Modell
Hemtjänst – service och omvårdnad	Timtaxa
Avlösarservice SoL över 10h	Timtaxa
Trygghetslarm	Fast månadspris
Trygg hemgång	Fast månadspris
Särskilt boende – service och omvårdnad	Fast månadspris
Boendeavgift ¹ särskilt boende	Fast månadspris
Hemleverans av matportion	Pris per matportion
Kost på särskilt boende	Fast månadspris
Sondnäring	Fast månadspris
Korttidsvistelse/växelboende SoL - service och omvårdnad	Dygnspris (avgift debiteras för heldygn 1:a dygnet, oavsett ankomsttid. För sista dagen debiteras ingen dygnsavgift alls om hemgång sker innan 11:00)
Kost på korttidsvistelse SoL och LSS	Dygnspris eller portionspris
Kost på dagverksamhet	Pris per portion
Hemsjukvård	Fast månadsavgift
Vaccinationsavgift	Pris per tillfälle
Transport av avliden	Pris per tillfälle, självkostnadspris
Avgift för bilresor	Pris per mil
Egenavgifter för vuxna vid placering på HVB eller familjehem i behandlingssyfte	Enligt socialförsäkringsbalkens beräkningsregler
Egenavgifter för vuxna vid placering på stödboende, HVB och familjehem med syftet andra stöd och hjälpinsatser	Dygnspris för kost Dygnspris för logi
Avgift från föräldrar vars minderåriga barn får vård i annat hem än det egna enligt SoL eller LSS	Enligt socialförsäkringsbalkens beräkningsregler
Fritidsaktiviteter LSS	Självkostnadspris

¹ Avser boenden där hyreslagens regler inte gäller.

Kost LSS boende	Fast månadspris eller portionspris
Kost på korttidstillsyn LSS	Pris per portion
Familjerådgivning	Pris per tillfälle, möjlighet till avgiftsbefrielse finns

3 Avgiftsberäkning utifrån betalningsförmåga inom högkostnadsskyddet

3.1 Beräkning av förbehållsbelopp

Inkomst – (boendekostnad + minimibelopp) = avgiftsutrymme

3.2 Inkomster

Följande pensioner räknas:

- Inkomstpension
- Garantipension
- Tilläggspension
- Premiepension
- Statliga och kommunala pensioner (SPV och KPA)
- Allmän tjänstepension
- Privata tjänstepensioner
- Privat pensionsförsäkring
- Utlandspension (skattad i Sverige)
- Utlandspension (skattefri)
- Efterlevandepension
- Änkepension
- Äldreförsörjningsstöd
- Aktivitetsersättningar

Följande inkomster räknas:

- lön
- inkomst vid uthyrning av bostad
- bostadstillägg
- bostadsbidrag
- föräldrapenning
- beskattningsbar del av vårdnadsbidrag
- livränta
- A-kassa
- sjukpenning
- sjukersättning

- Inkomst av näringsverksamhet och rörelse räknas
- Överskott av kapital

3.3 Boendekostnad

För hyreslägenhet räknas bruttohyra inklusive uppvärmning.

För bostadsrätt räknas hyra/avgift till bostadsrättsförening, 70% av räntekostnaderna som tagits med bostadsrätten som säkerhet samt drifts- och uppvärmningskostnader.

För hus/villa räknas fastighetsskatt/fastighetsavgift, tomträttsgäld, 70 % av räntekostnaderna som tagits med huset/villan som säkerhet samt drifts- och uppvärmningskostnader.

För att andra kostnader ska räknas med ska de utgöra faktiska boendekostnader. Prövning sker individuellt och rådande rättspraxis ska vara vägledande för besluten.

3.4 Minimibelopp

Minimibeloppet skall tillförsäkra den enskilde tillräckliga medel för sina personliga behov. En schablon för beräkning av minimibelopp fastställs av regeringen och följande poster är medräknade: livsmedel, kläder och skor, fritid, hygien, telefon, hemförsäkring, hälso- och sjukvård, tandvård, läkemedel, hushållsel, förbrukningsvaror, resor och möbler och husgeråd.

3.4.1 Minimibelopp för olika hushållstyper

Ensamboende: $(1,3546 \times \text{prisbasbeloppet})/12$

Makar och registrerade partners: $(1,1446 \times \text{prisbasbeloppet})/12$

För personer under 61 år höjs minimibeloppet 10%

3.4.2 Individuellt minimibelopp

För familjer med hemmavarande barn under 18 år höjs förbehållsbeloppet med skäliga kostnader för hemmavarande barn utifrån Konsumentverkets beräkningar för hushållens kostnader.

Den enskilde kan ansöka om höjning av minimibeloppet av andra skäl. Kostnaden som tas hänsyn till ska vara stadigvarande, av inte ringa storlek och bedömas ingå i begreppet skälig levnadsnivå.

Kommunen har rätt att sänka minimibeloppet för de poster som den enskilde inte har kostnader för, om de ingår i insatsen.

3.4.3 Minimibelopp på särskilt boende

Höjning av minimibelopp på grund av fördyrad kost

I Vårgårda görs en höjning av minimibeloppet för matkostnaden för dem som bor i särskilt boende. Höjningen räknas ut genom differensen mellan kostavgiften på särskilt boende och Konsumentverkets referensvärde för livsmedelskostnader.

Beräkningsgrunder:

(Kostavgiften SÄBO – Konsumentverkets beräkningar av livsmedelskostnader för ålder 61-74 år) + Minimibeloppet för ensamstående eller sammanboende = Förhöjt minimibelopp på SÄBO pga av fördyrad kost

Minskning av minimibelopp på SÄBO

Den som bor på särskilt boende har inte alla utgifter som ryms i minimibeloppet. Hushållsel, förbrukningsmaterial, säng och kostnader för WIFI tillhör de posterna. Därför sänks minimibeloppet för de som bor i särskilt boende enligt följande beräkningsgrunder:

Hushållsel

Senaste versionen av Pensionsmyndighetens föreskrift (PFS 2022:6) används för att uppskatta kostnaden för hushållsel. Där anges att kostnaden tas fram genom att multiplicera en i föreskriften angiven schablonkostnad med lägenhetens yta. Beräkningen görs mot snittstorleken på lägenheterna, vilken är 31 m²

Förbrukningsmaterial

På särskilda boenden ingår bland annat tvätt, toapapper, hushållspapper och glödlampor i insatsen. Minimibeloppet sänks därför med konsumentverkets referensvärde för hushållsgemensamma kostnader för förbrukningsvaror.

Säng

På SÄBO ingår en säng i insatsen. I Minimibeloppet ingår även kostnader för möbler. Kommunen sänker minimibeloppet med 40% av konsumentverkets referensvärde för hemutrustning med anledning av att säng ingår i insatsen.

WIFI

För WIFI görs en sänkning med 10% av konsumentverkets referensvärde för medier.

3.4.4 Minimibelopp för den som har matdistribution

För enskilda i ordinärt boende som har matportioner höjs minimibeloppet utifrån differensen mellan portionspriset och konsumentverkets schablon omräknat per dag. Huvudmålet, vilket matportionen räknas som, beräknas vara 40% av dagskostnaden.

Beräkningsgrund

((Konsumentverkets referensvärde för livsmedelskostnader för åldern 61-74 år X 12)/ 365)X 0,43 = Portionspris för huvudmålet för dagen enligt konsumentverkets referensvärde

Avgift för matdistribution per portion– portionspris för huvudmålet för dagen enligt konsumentverkets referensvärde = höjning av minimibeloppet per portion

3.5 Högkostnadsskydd - maxtaxa

De nationella riktlinjerna om avgifter för vård- och omsorgsinsatser anger ett tak för hur hög avgiften får bli.

Högekostnadsskyddet för vård och omsorgsinsatser beräknas utifrån 1/12 av 0,5392 X prisbasbeloppet.

För de som bor i sådant särskilt boende där hyreslagens regler inte är tillämpliga beräknas högekostnadsskyddet utifrån 1/12 av 0,5539 x prisbasbeloppet.

3.5.1 Avgifter som ingår i maxtaxan

I Vårgårda ingår service- och omvårdnadsavgifter enligt SoL, hemsjukvård, trygg hemgång samt trygghetslarm i maxtaxan

3.5.2 Avgifter som inte ingår i maxtaxan

Kostnaderna (boendekostnad och minimibeloppet) i förbehållsbeloppet omfattas inte av högekostnadsskyddet.

3.6 Avgiftsbefrielse

Om avgiftsutrymmet är noll eller mindre tas inga av de avgifter ut som ingår i högekostnadsskyddet (maxtaxan)

3.7 Prisbasbelopp

Prisbasbeloppet räknas fram på grundval av ändringarna i det allmänna prisläget enligt bestämmelserna i socialförsäkringsbalken (SFS 2010:110).²

Beräkningarna görs med utgångspunkt i förändringen av konsumentprisindex och fastställs för helt kalenderår.

---

² https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/socialforsakringsbalk-2010110_sfs-2010-110/#K2

4 Jämkning av avgifter

4.1 Dubbla boendekostnader

I samband med flytt till särskilt boende kan enskilda drabbas av dubbla boendekostnader. I Vårgårda kan enskilda då ansöka om jämkning av boendekostnad. En förutsättning är att den enskilde inte har tillgångar som överstiger ett basbelopp. Hyran för den tidigare ordinarie bostaden får då inräknas i avgiftsberäkningen under den eller de månader som kostnaden för hyran betalas och därigenom påverkar den enskildes betalningsförmåga. Vanligtvis handlar det om en månad eftersom hyra på särskilt boende debiteras i efterskott och i normalfallet debiterar andra hyresvärdar hyran i förskott.

Om det fastställda avgiftsutrymmet blir negativt får detta underskott på grund av dubbel hyra/boendekostnad avräknas mot omsorgsavgift, måltidsavgift och bostadshyra för äldreboendet. Avräkningen kan aldrig bli högre än de avgifter, inklusive hyra i äldreboendet, som personen skall betala.

4.2 Särskild beräkning för att kvarboende inte ska drabbas oskäligt

Om en av sammanboende flyttar till särskilt boende ska den kvarboende inte drabbas oskäligt ekonomiskt. Vid avgiftsberäkningen läggs inkomsterna samman och delas lika och därefter beräknas avgiften. Detta görs enbart om det är till fördel för den kvarboende. Annars görs individuell beräkning.

4.3 Jämkning av kostavgift

Enskilda med låga inkomster kan, trots avgiftsbefrielse, sakna medel för sina personliga behov (minimibeloppet). Efter beräkningen får de ett negativt avgiftsutrymme.

Den som efter förbehållsberäkningen har ett negativt avgiftsutrymme kan ansöka om jämkning av kostavgiften. Förutsättningen är att den enskilde inte har tillgångar som överstiger ett basbelopp. Den enskilde ska ha sökt samtliga relevanta bidrag (t.ex. bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd) innan ansökan kan beviljas. Jämkningsen kan maximalt motsvara konsumentverkets referensvärde för livsmedelskostnader och gäller kostavgiften på SÄBO och hemleverans av matportion. (Meddelandeblad nr 9/02 juli 2002)³

---

³ https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/meddelandeblad/2002-1-9_mb0209.pdf

5 Reducering av avgifter

Vid avslut av en insats ska meddelande skickas till avgiftshandläggare senast 48h (vardagar) innan datum för avslut

5.1 Frånvaro särskilt boende

I särskilt boende görs inga avdrag vid frånvaro för service- och omvårdnad. Kost reduceras med 1/30 del av månadsbeloppet för kost vid planerad frånvaro som meddelats senast sju dagar innan. Vid oplanerad sjukhusvistelse reduceras kostavgiften från första dag.

5.2 Ordinärt boende / hemtjänst

Service och omvårdnadsavgifter (hemtjänst) i ordinärt boende reduceras först om minskningen innebär att högkostnadsskyddets gräns passeras. Avbokning av insats måste då ha skett minst 48 timmar innan. Vid oplanerad sjukhusvistelse sker reduktionen från första dag.

5.3 Korttidsboende

Vård- och omsorgsavgiften på korttidsboende reduceras vid frånvaro som meddelats 48 timmar innan. Vid oplanerad sjukhusvistelse reduceras avgiften från första dag.

6 Riktlinjer för avgiftshandläggningen

6.1 Debitering av avgift

Avgifterna debiteras månadsvis i efterhand. Hyran debiteras i efterskott på särskilt boende. För bostad med särskild service enligt LSS förekommer både förskotts- och efterskottdebiteringar. Vid ny kontraktsskrivning ska förskottshyra vara regeln inom LSS.

6.2 Vilka som ska betala avgift

Efter beräkning av avgiftsutrymme betalas avgiften av personer som har insatser enligt SoL, HSL, LSS, LVU och LVM som är avgiftsbelagda i Vårgårdas kommun enligt den av Kommunfullmäktige fastställda riktlinjen för avgifter.

Föräldrar betalar avgift för deras barn utifrån inkomst och insats.

6.3 Inkomstförfrågan

Inkomstförfrågan skickas ut en gång per år samt vid nya omsorgstagare. Den enskilde ska inom två veckor besvara inkomstförfrågan. Om så inte sker kan inte förbehållet beräknas och kommunen kan då ta ut avgifter upp till högkostnadsskyddets nivå. Inkomstförfrågan ska skrivas under av den enskilde, dennes legala företrädare eller person med fullmakt från den enskilde.

6.3.1 Bostadstillägg

Kommunen informerar om enskildas möjlighet att söka bostadstillägg. Bostadstillägget påverkar dock endast avgiftsunderlaget i de fall den enskilde faktiskt har fått det beviljat. (SOSFS 2002:8)

6.4 Omprövning och ändring av avgiftsbeslut

Avgiftsbeslut fattas vid nya insatser, förändrade inkomster eller familjeförhållanden samt vid den årliga omprövningen.

6.5 Den enskildes skyldigheter

Den enskilde lämnar inkomstuppgifter på heder och samvete och ska snarast underrätta kommunen förändringar som kan påverka avgiftsbeslutet. Vid begäran från kommunen ska underlag kunna visas som styrker uppgifterna. Den enskilde ska medverka till att kommunen kan genomföra en förbehållsberäkning genom att inkomma med uppgifter om inkomster och boendekostnader. Om så inte sker debiteras avgifter upp till maxtaxans nivå.

6.6 Tilläggsdebitering

Ingen tilläggsdebitering sker bakåt i tiden i de fall kommunen har brutit och den enskilde har betalat för låg avgift. Avgiften ändras från den månad felet upptäckts.

Felaktig avgiftsberäkning rättas tre månader bakåt om omsorgstagaren lämnat oriktiga uppgifter som medfört att den enskilde betalat för låg avgift till kommunen.

6.7 Återbetalning

Om kommunen är ansvarig för felaktig beräkning som medfört att den enskilde betalat för hög avgift återbetalas den enskilde det belopp som felaktigt debiterats som mest 1 år bakåt.

Om den enskilde lämnat felaktiga uppgifterna som medfört för hög avgift fattas nytt avgiftsbeslut när den enskilde inkommit med korrekta uppgifter. Ingen retroaktiv rättelse sker.

6.8 Överklagan

Beslut om avgifter i ett enskilt fall enligt 8 kap 4-9 §§ överklagas genom förvaltningsbesvär enligt SoL 16 kap 3 § hos allmän förvaltningsdomstol.

6.9 Delegation

Avgiftsbeslut fattas i enlighet med Myndighetsnämnden Lärande och Omsorgs delegationsordning.

6.10 Principer för fastställande av avgift

Konsumentverkets beräkningar för hushålls- och matkostnader är beräkningsgrunden av individuella minimibelopp.

6.11 Årlig uppräknig av vissa taxor och avgifter

Flera av Vårgårda kommuns avgifter är kopplade till prisbasbeloppet och räknas därför upp (eller ner) varje år för att följa den allmänna prisutvecklingen.

Samtliga kostavgifter inom SoL insatser beräknas utifrån kostavgiften på särskilt boende. Om kostavgiften på Säbo förändras gör även övriga kostavgifter det.

Inom LSS är det konsumentverkets årliga beräkningar för livsmedelskostnader som avgör avgifterna.

7 Egenavgifter för vuxna i HVB, stöd- omvårdnadsboende, familjehem

7.1 Egenavgift vid placering

8 kap 1§ SoL reglerar vilka avgifter kommunen kan ta ut vid insatser för vuxna. Lagen skiljer mellan stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär och andra stöd och hjälpinsatser.

7.1.1 Insatser med syftet behandling

Huvudregeln är att behandlingsinsatser ska vara kostnadsfria för den enskilde. Kommunen har dock rätt att ta ut en avgift för kost och logi oavsett om vården bereds enligt SoL eller LVM. För insatser av behandlingskaraktär får avgiften inte överstiga det belopp som regleras i 6 kap 1§ SoF, för närvarande 80 kronor per dag. Om den enskilde saknar inkomst eller har så låg inkomst att full avgift inte kan tas ut kan avgiften fastställas till en lägre nivå eller efterges helt enligt 9 kap 4§ SoL. Om den enskilde har försörjningsstöd bör avgiften helt efterges.

7.1.2 Insatser med syftet andra stöd och hjälpinsatser

8 kap 1§ SoL anger att kommunen får ta ut skälig ersättning för insatser med syftet andra stöd och hjälpinsatser. Kommunallagen reglerar att avgifterna inte får överstiga kommunens självkostnadspris. Egenavgiften delas i två delar, en för logi och en för kost. Egenavgiften bör efterges om den enskilde saknar betalningsförmåga. Kostavgiften kan reduceras enligt 20 % (av dygnsavgiften för kost) för frukost, 30% för lunch och 40% för middag.

7.2 Biståndsbeslutet

I samband med beslutet om insats ska det göras en bedömning av insatsens karaktär. Det ska framgå om insatsen avser vård och behandling eller andra stödinsatser.

7.3 Krav på ersättning och eftergift

Om den enskilde inte frivilligt betalar avgiften kan socialtjänsten med stöd av 9 kap 3§ SoL väcka talan om återkrav hos förvaltningsrätten. Innan sådan talan väcks ska en bedömning göras om den enskildes betalningsförmåga.

Beslut om att delvis eller helt efterge fordran fattas enligt 9 kap 4§ SoL.

8 Egenavgifter för föräldrar vars barn får vård utanför egna hemmet

Föräldralken 7 kap 1§ anger att föräldrar, var för sig, har en underhållsskyldighet gentemot sina barn.

Om ett barn under 18 år genom socialtjänstens försorg får vård i annat hem än det egna, är föräldrarna skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader (SoL 8 kap 1§ och LSS 20§). Det gäller för placeringen enligt både SoL, LVU och LSS. Skyldigheten upphör den dag barnet fyller 18 år, även om barnet går i gymnasiet.

Ersättningsbeloppet bestäms efter samma grunder som om det gällde att bestämma återbetalningsskyldighet för var och en av dem enligt lagen om underhållsstöd. (6 kap. 2-4 §§ SoF)

Beräkningen ska göras på var och en av föräldrarna.

9 Beräkningsgrunder till avgifter

9.1 Särskilt boende vård- och omsorgsavgift

Insats	Beräkningsgrund	Kommentar
Särskilt boende	1/12 av 0,5392 prisbasbeloppet (PBB)	Enligt Socialstyrelsens meddelandeblad ⁴
Boendeavgift särskilt boende ⁵	1/12 av 0,5539 prisbasbeloppet	Enligt Socialstyrelsens meddelandeblad

9.2 Ordinärt boende vård och omsorgsavgift

Insats	Beräkningsgrund	Kommentar
Hemtjänst	0,00473118 X PBB	
Trygghetstelefon	0,00430108 X PBB	
Avlösarservice SoL över 10h/månad	0,00473118 X PBB	
Korttidsvistelse/växelvård SoL	(Säbo avgiften X12)/365	
Trygg hemgång	1/12 av 0,5392 X prisbasbeloppet	

⁴ <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/meddelandeblad/2022-12-8266.pdf>

⁵ Avser boende där hyreslagens regler inte är tillämpliga
Riktlinje avgifter inom socialtjänsten och vård och omsorg

9.3 Hem sjukvård

Insats	Beräkningsgrund	Kommentar
Hemsjukvård (Hälso- och sjukvård)	0,00860215 X PBB	
Vaccinationsavgift	Kommunen följer Regionens avgift	

9.4 Transport av avliden

Insats	Beräkningsgrund	Kommentar
Transport av avliden till bårhus	I första hand ska transportören fakturera dödsboet. Om kommunen faktureras tas en avgift ut som motsvarar kommunens självkostnadspris	Delregional överenskommelse inom närvårdssamverkan Södra Älvsborg

9.5 Kostavgifter SoL

Typ av kost	Beräkningsgrund	Kommentar
Kost på särskilt boende, inklusive eventuellt näringstillskott	0,0877 X PBB	
Hemleverans av matportion	(Kostavgiften på Säbo X 12 / 365) X 0,43	Huvudmålet på dagen (40%) samt 3 % per portion för leveransen.
Kost dagrehabilitering	(Kostavgiften på Säbo X 12 / 365) X 0,4	Huvudmålet på dagen 40%
Sondnäring	0,0877 X PBB	
Kostavgift korttidsvistelse SoL	(Kostavgiften särskilt boende X 12)/365	Inkluderar alla måltider på dygnet

9.6 Kostavgifter LSS

Typ av kost	Beräkningsgrund	Kommentar
-------------	-----------------	-----------

Helpension bostad med särskild service (för portionspris se korttidsvistelse över 18 år)	Medel för matkostnader 18-60 år	LSS kostavgifter beräknas utifrån konsumentverkets årligen uppräknade referensvärden för hushållskostnader er månad ⁶
Halvpension bostad med särskild service (för portionspris se korttidsvistelse över 18 år)	Medel för matkostnader (minus lunch) 18-60 år	
Korttidsvistelse och korttidstillsyn upp till 18 år	(Medel för matkostnader 6-17 år X 12) / 365	
Frukost korttidsvistelse och korttidstillsyn upp till 18 år	20% av dygnsavgiften	
Mellanmål korttidsvistelse och korttidstillsyn upp till 18 år	10 % av dygnskostnaden	
Lättare tillredd måltid korttidsvistelse och korttidstillsyn upp till 18 år	30 % av dygnskostnaden	
Huvudmålet under dagen korttidsvistelse och korttidstillsyn upp till 18 år	40% av dygnskostnaden	
Korttidsvistelse och korttidstillsyn över 18 år	(Medel för matkostnader 18-60 år X 12) / 365	
Frukost korttidsvistelse och korttidstillsyn över 18 år	20% av dygnsavgiften	

⁶ <https://stpubshop.blob.core.windows.net/publikationer/kostnadsberakningar-hushallskostnader-2023-konsumentverket.pdf>

Mellanmål korttidsvistelse och korttidstillsyn över 18 år	10 % av dygnskostnaden	
Lättare tillred måltid korttidsvistelse och korttidstillsyn över 18 år	30 % av dygnskostnaden	
Huvudmålet under dagen korttidsvistelse och korttidstillsyn över 18 år	40% av dygnskostnaden	

9.7 Egenavgifter placeringar Vuxna

Insats	Beräkningsgrund	Kommentar
Egenavgifter för vuxna vid placeringar på HVB eller familjehem i behandlingssyft e	Högsta ersättning som får tas ut regleras i socialtjänstförordningen 6 kap 1§	Socialtjänstförordningen ⁷
Egenavgifter för vuxna vid placering på stödboende, HVB eller familjehem med syftet stöd och andra hjälpinsatser	Logiavgiften baseras på högsta avgift för Säbo som inte omfattas av hyreslagen: $(0,5539 \times \text{prisbasbeloppet}) / 365$ Beslut om eftergift av logiavgiften kan fattas för den som redan har hyreskostnader för annan bostad.	

⁷ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/socialtjanstforordning-2001937_sfs-2001-937/

9.8 Föräldrars egenavgift vid placeringar av minderåriga barn

Insats	Beräkningsgrund	Kommentar
Föräldrars, vars barn får vård i annat hem än det egna enligt SoL, skyldighet att bidra till kommunens kostnader vars	Avgiftsberäkningen görs i enlighet med 19 kap SFB. Avgiften får inte överstiga de belopp som anges i 18 kap 20§ SFB.	
Föräldrars, vars barn får vård i annat hem än det egna enligt LSS, skyldighet att bidra till kommunens kostnader vars	Avgiftsberäkningen görs i enlighet med 19 kap SFB. Avgiften får inte överstiga de belopp som anges i 18 kap 20§ SFB.	

9.9 Familjerådgivning

Insats	Beräkningsgrund	Kommentar
Familjerådgivning	Fastställs av Kommunfullmäktige, möjlighet till avgiftsbefrielse finns	

9.10 Bilresor inom LSS

Insats	Beräkningsgrund	Kommentar
Bilresor	Skatteverket skattefria milersättning	Skatteverkets schablonbelopp ⁸

9.11 Kultur och fritidsaktiviteter inom LSS

Insats	Beräkningsgrund	Kommentar
Fritidsaktiviteter	Självkostnadspris	För aktuell aktivitet. I första hand betalar den enskilde direkt till leverantören. självkostnadspris

8

<https://www.skatteverket.se/foretag/arbetsgivare/lonochersattning/traktamenteochbilersattning.4.361dc8c15312eff6fd1703e.html?q=skattefri+milers%C3%A4tning>

9.12 Avgiftsbefriade insatser

- Vård och omsorg inom ramen för dagverksamhet
- Vård och omsorg med stöd av LSS
- Boendestöd för psykiskt funktionshindrade
- Beroendestöd för psykiskt funktionshindrade
- Avlösarservice enligt SoL upp till 10 timmar
- Hemsjukvård för personer som har boendebeslut enligt LSS
- Daglig sysselsättning
- Kost på daglig verksamhet LSS
- Bilresor inom ramen för daglig verksamhet